

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

### On Dördüncü Sözün Zeyli

□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□□□□□

- □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ - □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□  
□□□□□□□ - □□□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ - □□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□  
□□□□ .. □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□

ŞU SÛRE kat'iyen ifade ediyor ki, küre-i arz, hareket ve zelzelesinde vahiy ve ilhama mazhar olarak emir tahtında depreniyor. Bazan da titriyor.

Mânevî ve ehemmiyetli bir canipten, şimdiki zelzele münasebetiyle, altı yedi cüz'î suale karşı, yine mânevî ihtar yardımıyla cevapları kalbe geldi. Tafsilen yazmak kaç defa niyet ettimse de izin verilmedi. Yalnız icmalen kısacık yazılacak.

Birinci sual: Bu büyük zelzelenin maddî musibetinden daha elîm, mânevî bir musibeti olarak, şu zelzele nin devamından gelen korku ve meyusiyet , ekser halkın ekser memlekette gece istirahatini selb ederek dehşetli bir azap vermesi nedendir?

Yine mânevî cevap: Şöyle denildi ki, Ramazan-ı Şerifin teravih vaktinde kemâl-i neş'e ve sürurla, sarhoşçasına, gayet heveskârâne şarkıları ve bazan kızların sesleriyle, radyo ağzıyla bu mübârek merkez-i İslâmiyet in her köşesinde cazibedârâne işittirilmesi, bu korku azabını netice verdi.

### Dipnotlar - Arapça İbareler - Haşiyeler:

1 : “Ne zaman ki yer müthiş bir sarsıntıyla sarsılır. Ve yeryüzü bütün ağırlıklarını dışarı çıkarır. Ve insan ‘Ne oluyor buna?’ der. O gün yeryüzü, üzerinde herkesin ne iş yaptığını haber verir. Çünkü Rabbin ona konuşmasını emretmiştir.” Zilzal Sûresi, 99:1-5. İkinci sual: Niçin gâvurların memleketlerinde bu semâvî tokat başlarına gelmiyor, bu biçare

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

Müslümanlara iniyor?

Elcevap: Büyük hatalar ve cinayetler tehirle büyük merkezlerde ve küçük cinayetler tâcille küçük merkezlerde verildiği gibi, mühim bir hikmete binaen, ehl-i küfrün cinayetlerinin kısm-ı âzam

I

Mahkeme-i Kübrâ-yı Haşr

e

tehir

edilerek,

ehl-i iman

ın hataları kısmen bu dünyada cezası verilir.

HAŞİYE

Üçüncü سوال: Bazı eşhâsın hatasından gelen bu musibet bir derece memlekette umumî şekle girmesinin sebebi nedir?

Elcevap: Umumî musibet, ekseriyetin hatasından ileri gelmesi cihetiyle, ekser nâsın o zalim eşhâs

ın

harekât

ına

fiilen

veya

iltizamen

veya

iltihaken

tarafından olmasıyla mânen

iştirak

eder,

musibet-i âmme

ye sebebiyet verir.

Dördüncü سوال: Madem bu zelzele musibeti hataların neticesi ve keffâretü'z-zünubdur. Masumların ve hatasızların o musibet içinde yanması nedendir? Âdaletullah nasıl müsaade eder?

Yine mânevî canipten elcevap: Bu mesele sırr-ı kadere taallûk ettiği için, Risale-i Kadere havale edip, yalnız burada bu kadar denildi:

Yani, “Bir belâ, bir musibetten çekiniz ki, geldiği vakit yalnız zalimlere mahsus kalmayıp masumları da yakar.”

Şu âyetin sırrı şudur ki: Bu dünya bir meydan-ı tecrübe ve imtihandır ve dar-ı teklif ve mücahede dir.

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

---

İmtihan ve  
teklif

,  
iktiza

ederler ki,

hak

ikatler perdeli kalıp, ta

müsabaka

ve

mücahede

ile Ebu Bekir'ler

âlâ-yı illiyyîn

e çıksınlar ve Ebu Cehil'ler esfel-i sâfilîne girsınlar. Eğer masumlar böyle musibetlerde sağlam

kalsaydılar, Ebu Cehil'ler, aynen Ebu Bekir'ler gibi teslim olup,

mücahede

ile mânevî

terakki

kapısı kapanacaktı ve

sırr-ı teklif

bozulacaktı.

### Dipnotlar - Arapça İbareler - Haşiyeler:

HAŞİYE : Hem Rus gibi olanlar (Bu tâbir SSCB dönemi Rusya'sına aittir), mensuh ve tahrif edilmiş bir dini terk etmekle, hak ve ebedî ve kabil-i nesh olmayan bir dine ihanet etmek derecesinde gayretullaha dokunmadığından, zemin şimdilik onları bırakıp bunlara hiddet ediyor. 1 : Enfâl Sûresi, 8:25. Madem mazlum zalim ile beraber musibete düşmek hikmet-i İlâhiyece lâzım geliyor. Acaba o biçare mazlumların rahmet ve adaletten hisseleri nedir?

Bu suale karşı, cevaben denildi ki: O musibetteki gazap ve hiddet içinde, onlara bir rahmet cilve si var. Çünkü o masumların fâni malları, onların hakkında sadaka olup

bâki

bir mal hükmüne geçtiği gibi, fâni hayatları dahi bir

bâki

hayatı kazandıracak derecede bir

nevi

şehadet hükmünde olarak,

nisbeten

az ve

muvakkat

bir

meşakkat

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

ve azaptan büyük ve daimî bir kazancı kazandıran bu zelzele, onlar hakkında  
ayn-ı gazap  
içinde bir  
rahmet  
tir.

Beşinci سوال: Âdil ve Rahîm, Kadîr ve Hakîm, neden hususî hatalara hususî ceza vermeyip  
koca bir unsuru musallat eder? Bu hal cemâl-i  
rahmet ine  
ve §  
ümül-u kudret  
ine nasıl  
muvafık  
düşer?

Elcevap: Kadîr-i Zülcelâl herbir unsura çok vazifeler vermiş ve herbir vazifede çok neticeler  
verdiriyor. Bir unsurun birtek vazifesinde bir tek neticesi çirkin ve şer ve  
musibet olsa da,  
sair  
güzel neticeler, bu neticeyi de güzel hükmüne getirir. Eğer bu tek çirkin netice vücuda  
gelmemek için, insana karşı hiddete gelmiş o unsur o vazifeden men edilse, o vakit o güzel  
neticeler adedince hayırlar terk edilir; ve lüzumlu bir hayrı yapmamak  
şer  
olması  
haysiyet  
iyle, o hayırlar adedince  
şer  
ler yapılır—ta birtek  
şer  
gelmesin gibi, gayet çirkin ve  
hilâf-ı hikmet  
ve  
hilâf-ı hakikat  
bir kusurdur.

Kudret ve hikmet ve hakikat, kusurdan münezzehtirler. Madem bir kısım hatalar, unsurları ve ar  
z  
hiddete getirecek derecede bir  
şümül  
lû isyandır ve çok  
mahlûkat  
ın hukukuna bir  
tahkir  
li  
tecavüz  
dür. Elbette, o cinayetin fevkalâde çirkinliğini göstermek için, koca bir unsura,

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

---

küllî

vazifesi içinde, “Onları terbiye et” diye emir verilmesi ayn-ı hikmettir ve adalettir ve mazlum

lara

ayn-ı rahmet

tir.

Altıncı sual:

Zelzele, küre-i arzın içinde inkılâbât-ı madeniyenin neticesi olduğunu ehl-i gaflet işâa edip, adeta tesadüfî ve tabîî ve maksatsız bir hadise nazarıyla bakarlar. Bu hadisenin mânevî esbabını ve neticelerini görmüyorlar, ta ki

intibah

a gelsinler. Bunların istinad ettiği maddenin bir hakikati var mıdır?

Elcevap: Dalâletten başka hiçbir hakikati yoktur. Çünkü, her sene elli milyondan ziyade münakk aş , mun

tazam

gömlükleri giyen ve değiştiren küre-i arzın üstünde binler

envâ

ın birtek nev’i olan, meselâ sinek taifesinden hadsiz

efrad

ından birtek ferdin yüzer âzâsından birtek uzvu olan kanadının kast ve irade ve

meşiet

ve hikmet

cilve

sine

mazhariyet

i ve ona lâkayt kalmaması ve başıboş bırakmaması gösteriyor ki, değil hadsiz

zîşuur

un beşiği ve anası ve mercii ve

hâmi

si olan koca küre-i arzın ehemmiyetli ef’al ve

ahval

i, belki hiçbir şeyi cüz’î olsun küllî olsun irade ve

ihtiyar

ve

kasd-ı ilâhî

haricinde olmaz. Fakat

Kadîr-i Mutlak

, hikmetinin

mukteza

sıyla, zahir esbabı

tasarrufat

ına perde ediyor. Zelzeleyi irade ettiği vakit, bazan da bir madeni harekete emredip ateşlendiriyor.

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

---

Haydi, madenî inkılâbat dahi olsa, yine emir ve hikmet-i İlâhî ile olur, başka olamaz. Meselâ bir adam bir tüfekle birisini vurdu. Vuran adama hiç bakılmasa, yalnız fişekteki barutun ateş alması noktasına hasr-ı nazar edip biçare maktulün bûs bütûn hukukunu zayi etmek ne derece belâhet ve divaneliktir.

Aynen öyle de, Kadîr-i Zülcelâlin musahhar bir memuru, belki bir gemisi, bir tayyaresi olan küre-i arzın içinde bulunan ve hikmet ve irade ile iddihar edilen bir bombayı, “Ehl-i gaflet ve tuğyanı uyandırmak için ateşlendir” diye olan emr-i Rabbânî yi unutmak ve tabiata sapmak, hamâkat in en eşne idir.

Altıncı sualin tetimmesi ve haşiyesi:  
Ehl-i dalâlet ve ilhad, mesleklerini muhafaza ve ehl-i imanın intibahlarına mukabele ve mümanaat etmek için, o derece garip bir temerrüd ve acip bir hamâkat gösteriyorlar ki, insanı insaniyetten pişman eder.

Meselâ, bu âhirde beşerin bir derece umumiyet şeklini alan zulümlü, zulümatlı isyanından, kâinat ve anâsır-ı külliye kızdıklarından; ve Hâlık-ı Arz ve Semâvât dahi, değil hususî bir Rububi yet , belki bütûn kâinatın, bütûn âlem lerin Rab bi ve Hâkim i haysiyetiyle , küllî ve geniş bir tecellî ile, kâinatın heyet-i mecmua sında ve Rububiyet in daire-i külliye sinde nev-i insan ı uyandırmak ve dehşetli tuğyan

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

---

ından vazgeçirmek ve tanımak istemedikleri Kâinat Sultanını tanıttırmak için,  
emsalsiz

, kesilmeyen bir su, hava ve elektrikten, zelzeleyi, fırtınayı ve

harb-i umumî

gibi umumî ve dehşetli

âfât

I

nev-i insan

ın yüzüne çarparak onunla

hikmet

ini,

kudret

ini, adaletini,

kayyumiyet

ini,

irade

sini ve

hâkimiyet

ini pek zahir bir

suret

te gösterdiği halde; insan

suret

inde bir kısım ahmak şeytanlar ise, o

küllî

işârât-ı Rabbâniye

ye ve

terbiye-i İlâhiye

ye karşı

eblehâne

bir

temerrüd

le

mukabele

edip diyorlar ki, “Tabiattır, bir madenin patlamasıdır, tesadüfidir.

Güneşin harareti elektrikle çarpmasıdır ki, Amerika’da beş saat bütün makineleri durdurmuş ve  
Kastamonu vilâyeti cevvinde ve havasında semâyı kızartmış, yangın suretini vermiş” diye,

mânâsız

hezeyanlar

ediyorlar.

Dalâletten gelen hadsiz bir cehalet ve zındıkadan neş’et eden çirkin bir temerrüd sebebiyle,  
bilmiyorlar ki,

esbab

yalnız birer bahanedirler, birer perdedirler.

Dağ gibi bir çam ağacının cihazatını dokumak ve yetiştirmek için bir köy kadar yüz fabrika ve

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

---

destgâh yerine küçücük çekirdeği gösterir; “İşte bu ağaç bundan çıkmış” diye,  
Sâni

inin o çamdaki gösterdiği bin mucizâtı inkâr eder

misillü

, bazı

zahirî

sebepleri irâe eder.

Hâlîk

ın

ihtiyar

ve

hikmet

le işlenen pek büyük bir

fiil-i rububiyet

ini hiçe indirir. Bazan gayet derin ve bilinmez ve çok ehemmiyetli, bin

cihet

te de

hikmet

i olan bir

hakikat

e

fennî

bir nam takar. Güya o nam ile

mahiyet

i anlaşıldı, âdileşti,

hikmet

siz, mânâsız kaldı!

İşte, gel,

belâhet

ve

hamâkat

ın

nihayetsiz

derecelerine bak ki, yüz sahife ile tarif edilse ve

hikmet

leri beyan edilse ancak tamamıyla bilinecek derin ve geniş bir

hakikat-i meçhule

ye bir nam takar; malûm bir şey gibi, “Bu budur” der. Meselâ, “Güneşin bir maddesi, elektrikle çarpmasıdır.”

Hem birer irade-i külliye ve birer ihtiyar-ı âmm ve birer hâkimiyet-i nev’iyenin ünvanları bulunan  
ve “âdetullah” namıyla yad edilen fitrî kanunların

birisine, hususî ve

kasdî

bir

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

---

hadise-i Rububiyet  
i ircâ eder. O ircâ ile, onun  
nisbet  
ini  
irade-i ihtiyariye  
den keser; sonra tutar, tesadüfe,  
tabiat  
a havale eder, Ebu Cehil'den  
ziyade  
muzaaf  
bir  
echeliyet  
gösterir. Bir  
nefer  
in veya bir taburun zaferli harbini bir  
nizam  
ve  
kanun-u askeriye  
ye  
isnad  
edip kumandanından, padişahından, hükûmetinden ve  
kasdî  
harekât  
tan alâkasını keser  
misillü  
, âsi bir  
divane  
olur.

Hem meyvedar bir ağacın bir çekirdekten icadı gibi, bir tırnak kadar bir odun parçasından, çok  
mucizatlı bir usta, yüz okka muhtelif taamları,  
yüz arş  
ın  
muhtelif  
kumaşları yapsa, bir adam o odun parçasını gösterip dese, "Bu işler  
tabîi  
ve tesadüfî olarak bundan olmuş"; o ustanın harika san'atlarını, hünelerlerini hiçe indirse, ne  
derece bir  
hamâkat  
tir. Aynen öyle de...

Yedinci sual: Bu hadise-i arziye, bu memleketin ahali-i İslâmiyesine bakması ve onları hedef  
etmesi neyle anlaşılıyor? Ve neden Erzincan ve İzmir taraflarına daha  
ziyade  
ilişiyor?

## 14. SÖZÜN ZEYLİ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Pazar, 19 Mayıs 2024 14:37 -

Elcevap: Bu hadise hem şiddetli kışta, hem karanlıklı gecede, hem dehşetli soğukta, hem Ramazan'ın hürmetini tutmayan bu memlekete mahsus olması, hem tahribatından inti bah a gelmediklerinden, hafifçe gafil leri uyandırmak için o zelzelenin devam etmesi gibi çok emare lerin delâlet iyle, bu hadise ehl-i iman ı hedef edip, onlara bakıp, namaza ve niyaz a uyandırmak için sarsıyor ve kendisi de titriyor.

Biçare Erzincan gibi yerlerde daha ziyade sarsmasının iki vechi var:

Biri: Hataları az olmak cihetiyle, temizlemek için tâcil edildi.

İkincisi: O gibi yerlerde kuvvetli ve hakikatli iman muhafızları ve İslâmiyet hâmileleri az veya tam mağlûp olmak fırsatıyla, ehl-i zındıka nın orada tesirli bir merkez-i faaliyet tesisleri cihetiyle, en evvel oraları tokatladı ihtimali var. Lâ ya'lemu'l-ğaybe illâllah .  
1

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□  
□□□□□□□□□□ 2 **Dipnotlar - Arapça İbareler - Haşiyeler:**

- 1 : Gaybı Allah'tan başkası bilemez.  
2 : “Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bilgimiz yoktur. Muhakkak ki ilmi ve hikmeti herşeyi kuşatan Sensin.” Bakara Sûresi, 2:32.